

**ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME FAALİYETLERİNİN DESTEKLENMESİNE
İLİŞKİN UYGULAMA VE DENETİM YÖNETMELİĞİ TASLAĞI HAKKINDA
TÜSİAD GÖRÜŞÜ**

28.02.2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma ve Geliştirme Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'un uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanan taslak yönetmelikte, öncelikle dikkat çeken hükümler ile ilgili görüşler aşağıda belirtilmektedir:

1) Madde 14 (1) (e) bendinde, "...en az beş Ar-Ge Projesini başarıyla tamamlamış olmak..." şeklindeki hüküm teşvik ve destek alabilmeyi güçleştirecek niteliktedir. 14(1) (f) bendi ile yeni kurulacak işletmeler için, en az bir kurucu ortak tarafından bu koşulların sağlanması hükmü, söz konusu engeli giderecek nitelikte değildir. Dikkate alınması gereken kriter, "rekabet gücü yaratacak yenilikçi Ar-Ge Projeleri" olmalıdır. 5746 sayılı Kanun maddelerinde bu tür kısıtlamalar yer almamaktadır.

2) Madde 14 (4) ila (17) arası bentlerdeki hükümlerde, başvuruların değerlendirilmesine ilişkin olarak usul ve esasların yayınlanması, ön inceleme raporu, teknik değerlendirme komitesi, değerlendirme raporu ve karar komisyonu süreci çok aşamalı olarak planlanmıştır ve bu sürecin 4 ay içinde tamamlanması öngörülmektedir.

Oysa Teknik Değerlendirme Komiteleri uzmanlardan oluşturulduğuna göre, yeniden benzeri nitelikli uzmanlardan bir Karar Komisyonu kurulması bürokratik, işlem sürecini uzatan ve inceleme maliyetini artıran bir engel olacaktır. Teknik Değerlendirme Komitelerinin kararı Ar-Ge Merkezi Belgesi için yeterli olmalı, kararın olumsuz olması üzerine itiraz edilmesi halinde yeniden inceleme ve nihai karar aşamaları bulunmalıdır.

3) Ar-Ge ve yenilik faaliyetleri tanımı Madde 5'de yer almakla birlikte "Yenilik projesi" için bir tanım yapılmamıştır.

4) Ar-Ge ve yenilik harcamalarının kapsamının belirtildiği Madde 7'de yurtdışı danışmanlık ve hizmet alımlarına sınırlama getirilmiştir.

5) Geri ödemeli desteklerin özel hesapta tutulma zorunluluğu madde 23 (4) ile kaldırılmış olmakla birlikte, Madde 8 (10)'da çelişkili bir durum vardır, çelişkinin giderilmesi için bu maddeye "hibe" ifadesinin eklenmesi gereklidir.

6) Madde 9 (1) (a)'da belirtilen "teknik kuruluş" ifadesi tanımlanmamıştır.

7) Madde 9 (1) (b)'de, Ar-Ge indiriminin uygulanabilmesi için verilmesi beklenen onaylanmış iş planının tanımlanması gereklidir. Ayrıca sözü geçen maddede "kamu idaresince" ifadesinden sonra, "kanunla kurulan vakıfça" ifadesinin de eklenmesi gerekir.

8) Madde 11 (2)'de, sigorta primi desteğinden yararlanacak "kanunla kurulan vakıf" tarafından destek almış işletmelerin Sanayi ve Ticaret Bakanlığından "resmi belge" alarak Sigorta Müdürlüklerine başvuru yapmaları beklenmektedir. Resmi belgenin ne olduğuna açıklık getirilmelidir.

9) Madde 14 (4) ve madde 18 (3)'e göre, Ar-Ge merkezleri ve rekabet öncesi işbirliği projelerinin değerlendirme ve denetlenmesine ilişkin esaslar Maliye Bakanlığı ve TÜBİTAK'ın görüşleri alınarak Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanacak, ancak değerlendirme ve denetleme TÜBİTAK tarafından yapılacaktır. 5746 sayılı Kanun'da madde 4 (6)'da ise, kanunun uygulamasına ve denetimine ilişkin usul ve esasların, TÜBİTAK'ın görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından birlikte çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği ifade edilmektedir. Bu durumda Yönetmelik hükmü ile Kanun hükmü arasında uyumsuzluk görünmektedir.

10) Madde 18 (1)'de, kamu kurum ve kuruluşları ile kanunla kurulan vakıflar tarafından veya uluslararası fonlarca desteklenen Ar-Ge ve yenilik performansını artırma amaçlı işbirliği ağı projeleri için, rekabet öncesi işbirliği projelerinde en az bir Ar-Ge merkezi bulunması şartı aranmamaktadır. Ancak destek kararı verilmiş projelerin yeniden TÜBİTAK tarafından değerlendirilmesi yapılmaktadır. Bu konu gözden geçirilmelidir. Ayrıca madde 18 (7)'de rekabet öncesi işbirliği proje süresi en fazla otuzaltı (36) ay olarak verilmiştir. Kanunda ise böyle bir sınırlama yer almamaktadır.

11) Madde 7 (ç) (3)'te, “Bu giderlerin, Ar-Ge ve yenilik harcaması olarak değerlendirilebilmesi için Ar-Ge merkezinde fiilen kullanıldığının tespit ve tevsik edilmesi gerekmektedir. Çeşitli kıstaslara göre genel işletme giderleri üzerinden hesaplanacak paylar bu kapsamda değerlendirilmez.” hükmünde tespitin nasıl olacağı açık değildir.